त्रिस्त्रिरिति · अग्नीडुभयत्र लेखाहरणसंमर्शनानि करोति पूर्वमध्वर्योर्हृत्वा संमृश्य तत इतरस्य हृत्वा संमृशति · अग्नीध उत्तरवेदिं पूर्वेण वेद्योरन्तरा च प्रतिप्रस्थातृवेदौ गमनागमनाय संचरः । ततोऽध्वर्युरेव शम्यां स्फ्यं चादायोत्करात्पूर्वदेशे गमनागमनायान्तराले मार्गं मुक्त्वा वेदिसंलग्नं चात्वालं मिमीते वेदेरुत्तरतः प्रक्रममात्रे प्रक्रमत्रये वाऽपरिमिते वेति शाखान्तरसूत्रेषु · तत्र प्रथमं पश्चादुदग्रां शम्यां दक्षिणेन हस्तेन निधाय तदुत्तरतः तप्तायनीति (५. १) स्फ्येनोदक्संस्थां लेखां परिलिखेत् · ततः शम्यामात्रमन्तरालं परित्यज्य पुरस्तादुदग्रां शम्यां वेदिसंलग्नां निधाय वित्तायनीत्युत्तरतः (५. १) स्फ्येन परिलिखति · तत[ः दक्षिण]पार्श्वे वेद्यन्तसंलग्नां प्रागग्रां शम्यां निधाय तदुत्तरतोऽवतान्मा नाथितादिति (५. १) स्फ्येन परिलिखति · तत उत्तरपार्श्वे प्रागग्रां शम्यां निधाय तदुत्तरतोऽवतान्मा व्यथितादिति (५. १) मन्त्रेण स्फ्येन प्राक्संस्थं परिलिखति · एवं शम्याप्रमाणं चतुष्कोणं चात्वालं परिलिख्य यजमानेऽन्वारब्धे विदेदग्निरिति (५. १) मन्त्रेण स्फ्येन चात्वाले प्रहारं कुर्यात् · प्रहरणानन्तरमेव विसर्गः · ततोऽध्वर्युर्हस्तेन स्फ्येन च पुरीषमादायाग्नेऽङ्गिर इत्युत्तरवेदिं (५. १) प्रति हरति हरणे मन्त्रः · ततो योऽस्यामिति (५. १) मन्त्रेण[1] शङ्कुसंनिधौ वेदेः पूर्वार्धे पुरीषं निवपति · अग्नीत्तन्निहितं पुरीषमुत्करवत्पाणिद्वयेन तूष्णीमभिनिदधाति हस्ताभ्यामधः पीडयतीत्यर्थः · ततः पुनः प्रत्यागत्य यजमानेऽन्वारब्धे विदेदग्निरिति चात्वाले प्रहृत्य हस्तेन च स्फ्येन च पुरीषमादायाग्नेऽङ्गिर इति हृत्वा यो द्वितीयस्यामिति वेदिपूर्वार्धे निवपति अग्नीडुत्करवत्तूष्णीमभिन्यस्यति · पुनरप्येवं प्रहरणं हरणं च कृत्वा यस्तृतीयस्यामिति निवपति अग्नीच्चाभिन्यस्यति । ततोऽभ्रिं गृहीत्वाध्वर्युश्चात्वालं खनति · ततश्चात्वालादुत्तरवेदिनिर्माणपर्याप्तं पुरीषं पिटकादौ गृहीत्वानु त्वेत्युत्तरवेदिं (५. १) प्रति हरति · ततो निवापमकृत्वैव तेन पुरीषेणोत्तरवेदिं शम्याप्रमाणां व्यूहति सिञ्च्यसीति मन्त्रेण कल्पस्वेत्यन्तेन (५. १०) सर्वतः पुरीषं प्रेरयित्वा निष्पादयतीत्यर्थः द्वात्रिंशदङ्गुला शम्या तन्मात्रीम् · वेदेस्तृतीयांशं क्षेत्रफलेन निष्काश्य समचतुरश्रीकृतं यावत्प्रमाणं

---

१) मंत्रे पूर्वार्द्धे १.